

Yan Lianke s-a născut în 1958 în provincia Henan, iar în prezent locuiește la Beijing. S-a format ca autor de texte propagandistice pentru Armata de Eliberare, dar a fost, la rândul său, „eliberat” din funcție din pricina sarcasmului cu care a atacat regimul comunist chinez în romanele *Xia ri luo* (1994) și *Bucurați-vă de viață!* (*Shouhuo*, 2004; Editura ALLFA, 2013). Geniul său satiric nu scapă cenzurii și face ca următoarele romane, *Wei renmin fuwu* (2005) și ***Ding visează*** (*Ding zhuang meng*, 2006; Editura ALLFA, 2015), să fie interzise în China. A primit nenumărate distincții

literare, printre care prestigioasele premii „Lao She” pentru *Bucurați-vă de viață!* și „Lu Xun” pentru vasta colecție de nuvele intitulată *Nian, yue, ri* (2000). A fost nominalizat la Premiul Man Asian 2011 pentru *Ding visează*, iar în 2013 a fost inclus pe lista scurtă a Premiului Internațional Man Booker.

„În cele aproape două sute de mii de caractere care compun *Ding visează*, ceea ce am vrut să exprim nu e doar iubirea de viață, ci și iubirea nețărmurită pe care o nutresc față de arta scrisului, așa cum o înțeleg eu.”

Yan Lianke

The logo features the word "IBRIS" in a large, serif font, centered within a light blue semi-circular arch. Below the arch is a stylized illustration of an open book, also in light blue. The text "De același autor în Strada Ficțiunii:" is positioned above the book.

De același autor în Strada Ficțiunii:

Bucurați-vă de viață! (ALLFA, 2013)

YAN LIANKE

Ding visează

Traducere din limba chineză și note de
Roxana Rîbu

Cu o postfață a autorului

EDITURA ALLFA

DING ZHUANG MENG

Yan Lianke

Copyright © Yan Lianke 2005

DING VISEAZĂ

Yan Lianke

Copyright © 2015 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LIANKE, YAN

Ding visează / Yan Lianke; trad.: Roxana

Rîbu. – București: ALLFA, 2015

ISBN 978-973-724-629-5

I. Rîbu, Roxana (trad.)

821.581-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside
Romania, without the written permission of **ALLFA**,
is strictly prohibited.

Copyright © 2015 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30;

021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Ruxandra Câmpeanu

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Anca Tach

Design copertă: Alexandru Novac

Cartea întâi

Visul paharnicului: „În somnul meu, o viță-de-vie era înaintea-mi; iar pe viță, trei mlădițe. Și dac-a odrăslit, dădea-n vlăstari ciorchini de struguri copti. Paharul lui Faraon era în mâna mea; am luat un strugure, l-am stors în paharul lui Faraon și am dat paharul în mâna lui Faraon.“

Visul pitarului: „Am avut și eu un vis: Se făcea că purtam pe cap trei coșuri cu pâine. Iar în coșul cel mai de deasupra erau tot felul de aluaturi coapte de pitar pentru masa lui Faraon, dar păsările cerului le mâncau din coșul de pe capul meu.“

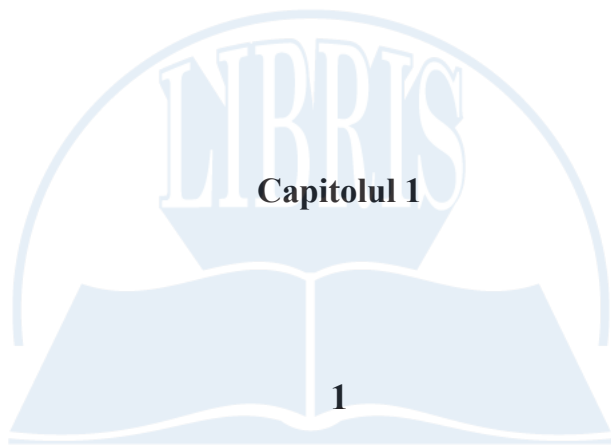
Visul faraonului: „A avut și Faraon un vis. Se făcea că stătea lângă râu și, iată, din râu au ieșit șapte vaci, frumoase la vedere și grase la trup, și pășteau pe mal. Dar din râu au ieșit după ele alte șapte vaci, urâte la vedere și slabe la trup, și stăteau pe malul râului lângă celelalte vaci; și vacile cele urâte și slabe la trup le-au înghițit pe cele șapte vaci frumoase la vedere și grase. Și s-a trezit Faraon.

Apoi iar a adormit și a avut un al doilea vis: Iată că șapte spice de grâu, pline și frumoase, creșteau dintr-un singur pai; dar iată că după ele s-au ivit alte șapte spice, subțiri și pălite de vântul de răsărit; și cele șapte spice subțiri și pălite le-au înghițit pe cele șapte spice frumoase și pline. Atunci s-a trezit Faraon, și iată că era un vis!¹

¹ *Facerea*, 40-41.

Cartea a doua

Capitolul 1

1

Zi de toamnă târzie, spre asfințit. Soarele, ca un boț de sânge, se pogoară peste Henanul de răsărit, mănjind cu stacojiu câmpia întinsă și zărilor toate. Asfințitul însuși, de toamnă gălbuie, se înroșește tot și se preface în seară. Ziua de toamnă coboară în adâncuri, iar frigul prinde de se-ncheagă. De frig, pe ulițele satului nu-i nici picior de om.

Dulăul se răsucesce în coteț.

Găinile se așază pe cuibar.

În grajdul lor călduț, și vitele se culcă mai devreme.

E liniște în sat, e liniște vârtoasă, nu se aude niciun sunet, niciun zvon. Și, cu toate că mustește de viață, satul Ding zace ca mort. De-atâta liniște, de-atâta toamnă târzie și de-atâta asfințit, întregul sat stă parcă în prag de moarte, și oamenii dimpreună cu el. Se chircesc ca paiele uscate, odată cu mersul zilelor, ca tot atâtea stârvuri îngropate.

Iarba de pe câmpie a pălit.

Pomii au rămas dezgoliți.

Țarinile și holdele, trecându-le roșeața sângelui, s-au uscat și ele.

Cât despre oamenii din satul Ding, și ei s-au chircit prin case, și nu-i mai vezi ieșind pe poartă.

Pe când bunicul Ding Shuiyang se întorcea de la oraș, apusul deja se răsfrase pe câmpie. Și cursa care lega județul Wei¹ de

¹ Județ din provincia Hubei, la sud de provincia Henan.

îndepărtatul Kaifeng¹ îl lăsa la margine de drum, ca pe o frunză smulsă de toamnă dintr-un copac. Drumul ce trece prin satul Ding fusese asfaltat cu zece ani în urmă, din sângele pe care și-l vânduseră toate familiile, toți oamenii din sat. Pe când bunicul stătea așa la marginea drumului și privea spre satul Ding, o pală de vânt îi risipi de îndată amețeala de după călătoria istovitoare. Și toate gândurile aburite care îl însoțiseră încă de dimineață, când plecase să asculte discursurile interminabile ale reprezentanților administrației locale, i se limpezeau și știa. Știa că, după ce se strâng norii, vine ploaia.

Știa că, după zilele de toamnă târzie, vine iarna.

Știa că toți cei care își vânduseră sângele cu zece ani în urmă se îmbolnăviseră negreșit de febră. Și că, bolnavi fiind de febră, o să și moară, o să se despartă de lumea asta așa cum cad frunzele din copaci.

Și boala febrei zăcea ascunsă în sânge. Și bunicul zăcea ascuns în vise.

Febră trăgea la sânge cum și bunicul ținea la visele lui.

Bunicul visa în fiecare noapte. De trei nopți, avea același vis.

Se făcea că în locurile pe care le vizitase, Wei și Kaifeng, sub pământ se întindeau conducte ca pânda de păianjen, iar prin conducte trecea sânge. Pe la cotituri și prin crăpături, vedea cum țâșnește sângele ca apa din izvor și se lasă apoi ca o ploaie stacojie, răspândind un miros putred. Iar pe câmpie, prin fântâni și prin pâraie, apa era roșie și mirosea a hoit. Prin toate orașele și cătunele, toți felcerii plângeau și se văitau de-atâta febră; numai în satul Ding era unul care venea în fiecare zi pe uliță și râdea. Sub razele poleite ale soarelui, în sat domnea liniștea, iar oamenii erau închiși prin case; numai felcerul acela, în halatul lui alb ca neaua, își punea trusa la picioare, se așeza sub salcâmul de la marginea drumului și râdea. Ședea pe piatra de sub salcâm și râdea. „Ha, ha“, așa râdea. Râdea tare. Și de râsul lui clocotitor și hohotitor se cutremurau frunzele galbene

¹ Oraș din nordul provinciei Henan.

*ca aurul și cădeau una după alta, de ziceai că-s zgândărite de
șuierul unui vânt tomnatic necurmat și nevăzut.*

Când terminase de visat, ăi de sus îl chemaseră pe bunicul la județ, la ședință. Cum satul Ding nu mai avea primar, îl chemaseră pe bunicul. Și s-a dus, iar când s-a întors, aflase bunicul o seamă de treburi.

Aflase că, unu, febra nu se chema „febră”: numele ei științific era „sindromul imunodeficienței dobândite”; doi, că, dintre cei care își vânduseră sângele cu atâția ani în urmă, ăia de făcuseră febră în zece zile sau două săptămâni acum sigur aveau SIDA; trei, că primele simptome de SIDA apăreau din nou după opt-zece ani, dar că mulți credeau că sunt semne de răceală, așa că luau pastile, febra scădea, iar ei se puneau din nou pe picioare, după care, în jumătate de an, poate chiar în trei sau cinci luni, boala izbucnea cu adevărat, nu mai aveai vlagă, te umpleai de bube, ți se bășica limba și te veștejeai văzând cu ochii. O duceai așa trei luni, o jumătate de an; hai, poate apucați opt luni, dar un an, mai greu. Și după aia... după aia mureai.

Mureai ca o frunză care cade de pe ram.

Flacăra ți se stingea, iar tu dispăreai de pe fața pământului.

A patra treabă pe care o aflase bunicul era că, de vreo doi ani, nu trecea lună fără să moară cineva. Aproape fiecare familie avusese câte un mort. Patruzeci și ceva de morți, unul după altul, umpluseră de morminte cimitirul din capul satului, cum umplu snopii de grâu ogoarele din jur. Dintre bolnavi, unii ziceau că au hepatită, alții că au o pată pe plămâni, alții n-aveau nimic, nici la ficat, nici la plămâni, dar uite că nu mai aveau poftă de mâncare. După câteva săptămâni, arătau jigăriți și uscați ca vreascurile, apoi mai scui-pau sânge două, trei zile sau vomitau de umpleau câte o vadră cu sânge și gata, se stingeau. Mureau cum cădeau frunzele de pe ram. Flacăra li se stingea, iar ei dispăreau de pe fața pământului.

Pe urmă, ceilalți ziceau că morții fuseseră bolnavi de stomac sau de ficat sau de plămâni, dar de fapt avuseseră cu toții aceeași febră. Adică SIDA.

Al cincilea lucru pe care îl aflate e că, de unde la început se credea că SIDA e o boală de care suferă doar străinii, doar orășenii sau doar dereglații, iată că o căpătaseră și chinezii, și că se răspândea și la țară, secerând oameni respectabili și de treabă. Și se abătea asupra lor așa, ca prăpădul, ca lăcustele care vin și pleacă și lasă în urmă numai pustiu.

Al șaselea era că, odată ce-ai luat-o, gata, mureai, era o nouă boală fără leac și, oricâți bani ai fi dat, tot n-aveai scăpare.

Al șaptelea era că boala de-abia începuse să se manifeste: abia peste un an sau doi avea să se dezlănțuie cu adevărat. Atunci oamenii aveau să moară ca vrăbiile, ca moliile, ca furnicile. Deocamdată mureau ca niște câini. Iar pe lumea asta ținem mai mult la câini decât la vrăbii, la molii și la muște.

Al optulea lucru era că eu, cel de sub zidul dindărătul casei bunicului, care n-aveam decât doisprezece ani și mergeam la școală de-abia de cinci ani, murisem.

Mâncasem o roșie și murisem. Găsisem o roșie pe uliță și o mâncasem și murisem. Am murit otrăvit. Jumătate de an mai devreme, cineva le dăduse otravă găinilor noastre și le omorâse. După vreo lună, porcul pe care îl creștea maică-mea mâncase o ridiche și murise. Câteva luni mai târziu, am mâncat și eu, pe uliță, o roșie lăsată de cineva și am murit. Trebuie s-o fi pus cineva acolo, știind că o să o văd când mă întorc de la școală. Cum am mâncat-o, m-a apucat o durere de ziceai că-mi spintecă cineva măruntaiele cu foarfeca. După nici câțiva pași am căzut la pământ și, până să mă găsească taică-meu, să mă ia în brațe, să mă ducă acasă și să mă pună în pat, eu deja făcusem spume la gură și murisem.

Am murit, dar nu de febră sau, cum se zice acum, de SIDA. Ci din cauză că acum zece ani taică-meu a strâns o grămadă de sânge. Îl cumpăra de la săteni și apoi îl vindea mai departe. Am murit din cauză că tata a fost un traficant de sânge cum nu s-a mai văzut nu numai în satul Ding, ci nici în Liu, în Huangshui, în Li'er și în atâtea altele. Tata era baronul sângelui. În ziua în care am murit, n-a vărsat nicio lacrimă. Doar ședea lângă mine și trăgea din țigară. Pe urmă l-a luat pe unchiu-meu și au plecat prin sat, unul cu o sapă ascuțită, celălalt cu un satâr strălucitor.

S-au oprit amândoi la răscruce și s-au pornit să strige și să înjure în gura mare. Unchiu-meu zicea:

— Hai, bă, dacă ai sânge-n tine, ieși în mă-ta și nu te mai ascunde cu otrava ta, ieși să te taie Ding Liang în bucăți cu satârul ăsta!

Spriiunit în sapă, taică-meu blestema și el:

— Aveți ciudă pe mine, Ding Hui, că nu m-am îmbolnăvit și am și bani, ei? Muriți de ciudă, așa-i? Să vă fut morții mamei voastre, eu, Ding Hui, că nu v-a ajuns că mi-ați otrăvit găinile și porcii, mi-ați mai otrăvit și copilul!

Așa striga și înjura, și a tot înjurat așa, de la amiază până seara, dar n-a ieșit nimeni să-i răspundă. Nici lui, nici unchiului.

La urmă, m-au îngropat. M-au pus în pământ și m-au îngropat.

Cum nu aveam decât doisprezece ani, nu m-au putut îngropa în cimitir, cu toți strămoșii, așa că bunicul mi-a luat trupșorul și mi l-a îngropat în spatele școlii din sat, unde stătea el. Mi-a făcut un sicriu mic și strâmt, din lemn alb, în care mi-a pus și manualele, caietele de teme și creioanele.

Bunicul făcuse ceva școală, el era cel care avea grijă să sune clopoțelul și, cum lăsa impresia de om cu carte, oamenii din sat îi spuneau „dascălul Ding“. Așa că nici nu-i de mirare că mi-a pus cărți în coșciug: o carte de povești, o culegere de basme, câteva cărți de mituri și legende și niște dicționare.

Așa, și după aia, după aia bunicul n-a avut ce să mai facă. Venea din când în când la mormânt, întrebându-se dacă sătenii o să mai vrea să mai otrăvească și pe altcineva din familia Ding. Oare o s-o otrăvească și pe nepoată-sa, sora mea mai mică, Yingzi? Sau pe singurul nepot care-i mai rămăsese, pe Xiao Jun, băiețelul unchiului? Îl bătea gândul să îi pună pe tata și pe unchiu-meu să meargă prin sat din poartă în poartă, să le facă tuturor o plecăciune adâncă și să îi roage fierbinte să nu mai otrăvească pe nimeni din familia Ding. Să nu lase neamul Ding fără urmași. Pe când se gândea el așa, s-a îmbolnăvit și unchiul de fierbințeli. Bunicul și-a zis că e răzbunarea sorții: unchiul se îmbolnăvisese pentru că lucrase pentru tata, cumpărând și vânzând sângele ăla. Când a aflat de boala unchiului, bunicul a hotărât

să nu-l mai trimită și pe el să facă plecăciuni pe la toată lumea; mai bine să se ducă numai tata.

Mai era și al nouălea lucru. Al nouălea lucru pe care îl aflate bunicul era că, într-un an sau doi, febra avea să se răspândească fără milă peste întreaga câmpie. Și avea să se întindă, ca niște ape ieșite din matcă, peste satele Ding, Liu, Hongshui, Li'er și peste nenumărate alte locuri și vetre. Cum sparge Fluviul Galben digurile, așa va trece și boala hotarul a zeci, poate sute de sate, și atunci morții vor fi precum furnicile, precum frunzele care cad de pe ram. Ca o flăcăruie care se stinge, așa o să dispară și oamenii de pe fața pământului, ca frunzele ce cad moarte când le suflă vântul de pe ramuri. Până atunci n-o să mai rămână nimeni prin satul Ding. Și satul Ding o să dispară de pe fața pământului. Oamenii din satul Ding vor fi ca frunzele de pe ramurile unui copac bătrân, care mai întâi se usucă și mai apoi se îngălbenesc, pentru ca la urmă de tot să cadă la pământ, suflate de vânt. Cum nu știi ce se întâmplă cu frunzele după vijelie, nici de satul Ding n-o să mai știi unde a dispărut.

Satul Ding o să dispară, ca frunzele de pe ram.

A, și mai era și al zecelea lucru. Al zecelea era că ai de sus hotărâseră să-i adune la un loc pe toți bolnavii, ca să nu ia febră și cei care nu vânduseră sânge. Și îi ziseseră așa:

— Dascăle Ding, pe vremea când s-a vândut sângele, fiul tău era mare traficant de sânge, așa că drept e ca acuma să te arăți mata destoinic și să-i aduni laolaltă, la școală, pe toți bolnavii.

Auzind acestea, bunicul rămăsese fără grai o bucată de vreme, și parcă nici după ce se întorsese de acolo nu prea-i venea să deschidă gura. Gândindu-se că eu am murit și că tata e cel mai mare traficant de sânge din întreaga câmpie, bunicul s-a gândit să-l pună pe tata să meargă din casă în casă, să treacă pe la fiecare familie, să-și ceară iertare cu plecăciuni și pe urmă să-și ia neîntârziat viața — să se arunce în fântână, să ia otravă, să se spânzure, treaba lui.

Numai să moară odată.

Și să moară în văzul satului, asta era.

Bunicul nu s-ar fi crezut capabil de așa un gând: să-l pună pe tata să-și ceară iertare de la toți oamenii și apoi să se omoare.